

Resclosa i canal de Cal Prat

Puig-reig

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: Camí de la Resclosa, Colònia Prat, 08692-Puig-reig
Emplaçament De la Pl. de l'Església de la Cal Prat surt el camí que va a la resclosa

Coordenades:

Latitud: 41.99035
Longitud: 1.88878
UTM Est (X): 407957
UTM Nord (Y): 4649302

Classificació

Número de fitxa 08175 - 102
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Obra civil
Estil / època: Contemporani Popular
Segle XIX-XX
Any 1870-74
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Productiu
Titularitat Privada
Titular: Ref. Cad.: 7992001DG0479S0001OP
Autoria de la fitxa Rosa Serra Rotés i Jordi Piñero
Data de registre de la fitxa: dl., 28/02/2011 - 01:00

Descripció

La resclosa i el canal de cal Prat es van construir entre 1871 i 1875 amb l'objectiu de barrar el pas transversalment al riu Llobregat i aconseguir desviar l'aigua embassada per un canal paral·lel que la porta fins a la turbina de la fàbrica on la força de l'aigua es converteix en energia mecànica i aquesta en elèctrica. L'obra d'enginyeria hidràulica fou autoritzada per l'enginyer encarregat del servei d'aigües de la conca alta del Llobregat que, en nom de la secció de foment de la Diputació de Barcelona, verificava sobre el terreny el projecte de resclosa i embassament, i en supervisava la seva construcció. L'alçada de la resclosa estava calculada per què l'embassament d'aigua que formaria no pogués superar el límit inferior del canal de desguàs de la fàbrica projectada pels industrials Mata i Pons, uns quants quilòmetres riu avall; el 199 fou autoritzades les obres d'ampliació, aixecant 40 cm més la presa. El canal de derivació amb una longitud de prop de 800 m, 1,5 m d'amplà i 0,50 litres de profunditat, i segueix una lleugera pendent de secció suficient per a donar pas a prop de 3000 l/s. Conserva en molt bon estat les comportes del vagant del canal.

Observacions:

La resclosa i el canal són claus en el sistema de funcionament de les turbines i la generació d'hidroelectricitat. Els propietaris estan agrupats en l'Associació de Productors i Usuaris d'Energia Elèctrica (APUEE) que des de 1992 defensa el interessos del sector minihidràulic a Catalunya.

Història

Els orígens i l'aparició de la colònia de Cal Prat tenen com a protagonista la figura de Teodor Prat, un industrial de Sallent (Bages) que comprà, l'any 1870, els terrenys on a continuació construí una fàbrica de filats i teixits de cotó. El permís d'obres li arribà el 1871 i el berguedà Francesc Joan Canals, mestre d'obres, s'encarregà d'aixecar la fàbrica, els espais industrials annexos i els primers habitatges per als treballadors. Més endavant, la colònia s'amplià amb la construcció de més habitatges i els propietaris encarregaren, també, la construcció d'una església i d'una torre per al seu ús privat. La proximitat de Cal Prat amb el nucli de Puig-reig comportà que a la fàbrica hi treballés molta gent que no vivia als pisos construïts a la colònia, sinó al poble. Malgrat aquesta mà d'obra que no vivia al costat de la fàbrica, Cal Prat, lentament, també s'anà dotant de serveis i equipaments diversos per a ús dels treballadors.

A tocar de la carretera de Berga i del baixador del tren -Cal Prat tenia baixador propi del tren Manresa-Berga des de 1885-, hi havia un carrer amb una botiga i dues tavernes. Un carrer on, malgrat quedar fora del portal de la colònia, també vivien obrers. Entrant a l'espai original de la colònia, i després de travessar el portal, hi havia el carrer Nou -el primer que va disposar d'aigua corrent- i el carrer Gran, al final del qual hi havia la Cotxeria, un magatzem que havia servit, també, de teatre on representar els Pastorets i altres obres. A l'entrada de la plaça de la colònia hi havia l'hostal i la barberia. Tancant la plaça, hi havia l'església, la torre de l'amo, el xalet del mestre, el pis de la mestra, l'escola, el forn de pa i la rectoria. Al contrari de la majoria de colònies tèxtils del Berguedà, on el gruix dels treballadors provenien, a principis del segle XX, del camp, a Cal Prat, ja l'any 1905, només un 37% dels obrers procedien del món rural. La majoria eren treballadors de Puig-reig o gent amb experiència en altres colònies o fàbriques.

La fàbrica de Cal Prat es mantingué activa fins als anys noranta del segle XX, però el model de colònia industrial s'anà perdent abans de la crisi econòmica. A partir dels anys setanta molta gent ja abandonà la colònia per anar a viure, majoritàriament, a Puig-reig.

Bibliografia

R.SERRA (2000). Les colònies tèxtils de Catalunya, Manresa.
VV.AA. Cal Prat, Consorci del Parc fluvial del Llobregat, (s/d).

R.SERRA (1982). "Aproximació a la història de Puig-reig", Puig-reig. T
EIXIDOR, E. I SERRA,R.(2010). Vida de colònia. Les colònies tèxtils a Catalunya, Angle Ed. VALL
CASAS, Pere (1999). De colònies tèxtils a Parc Fluvial. El sistema e colònies el Baix Berguedà. Genesi i
revaloritzacio, a Col·lecció Cultura, Tècnica i Societat, Col·legi d'Enginyers Industrials de Catalunya.

